

Colourbox.com

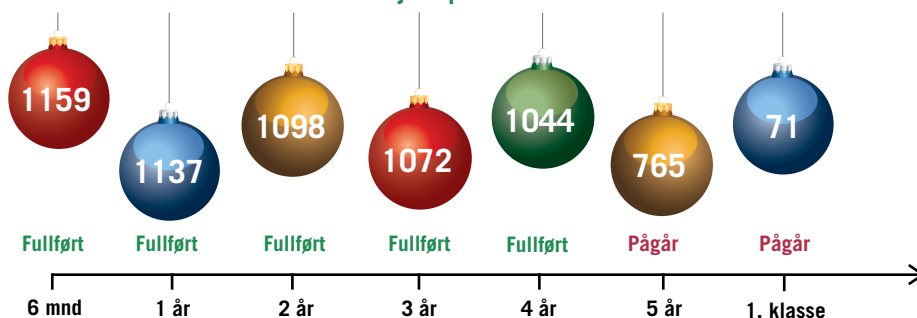
FEDRE I FORSKNING

Fedre er viktige – la oss bare slå det fast! Men hvilken rolle spiller de for barnas utvikling? Vurderer mødre og fedre barna sine likt? Har fedre andre måter å være sammen med barna sine på enn mødre?

Det er vi i *Barns sosiale utvikling* opptatt av. Tradisjonelt sett har mødrene blitt vurdert til å være den forelderen som har størst betydning for barns utvikling, og dermed også som den som er best til å fortelle om barnet eller barna sine. Dette er grunnen til at man i mange studier av barns tidlige utvikling kun har fokusert på mødre og barn. Vi ønsker å vite mer om fedres betydning for barns utvikling, og synes derfor det er viktig at begge foreldrene blir hørt. I datainnsamlingen i første klasse er det igjen fedrene som blir invitert til intervju. Fra tidligere datainnsamlinger vet vi at fedrene i *Barns sosiale utvikling* gjerne vil bli hørt i forskningen – vi håper dere er med oss videre!

Forskning om fedre er populært også utenfor Norges grenser. I høst har vi hatt besøk av David DeGarmo, en amerikansk forsker som er opptatt av mye av det samme som oss.

Foreldreintervjuer per november 2012

David (eller Dave som han kalles) er til daglig forsker ved Oregon Social Learning Center i USA, og kaller seg selv en "fedreforsker". Dave har fulgt *Barns sosiale utvikling* fra sidelinjen helt siden den spede starten i 2005, og har vært spesielt begeistret for vårt fokus på fedrene. Etter at stipendiat Kristin Nordahl var på utveksling i Oregon i tre måneder våren 2012, har hun og Dave nå fått skikkelig sving på det faglige samarbeidet. Dave er ikke mindre begeistret etter at han har fått nærmere innblikk i det verdifulle datamaterialet som alle dere har bidratt til. På sine turer rundt i Oslo ble Dave blant annet imponert over alle fedrene som var ute med barnevogn. På neste side

kan du lese mer om Daves forskning og hans betraktninger om Norge og *Barns sosiale utvikling* – alt i Daves egne fine og engasjerte ord.

I dette Nyhetsbrevet kan du også finne ut av hva som skjer i prosjektet i 2013, du kan lese om barns språkutvikling, og vi presenterer noen resultater fra 3-års intervjuene med fedrene. Dere kan også lese om Nora Larsen som vant 10 000 kr i lotteriet vårt! Tusen takk for deltakelsen – både til Nora og sønnen Aron, og til alle dere andre!

GOD JUL! OG GODT NYTT ÅR!

Dear BONDS,

I had the great pleasure of being a guest researcher with the BONDS study this past fall during the months of September and October. I was amazed at the number of fathers I saw on a daily basis in the parks and streets with their children in tow!

I am currently a fathering researcher in the United States where I study the protective impact of father involvement on children's development. My research focuses on fathers who live at home and those that do not, and how fathers can weather the storm of stressful life events when raising children alone or together with moms. In the majority of industrialized countries, fathers are attending more births, spending more time with their children, and becoming more involved in childrearing responsibilities.

Norway is even more unique with policies that support parental leave for fathers during childbirth. Historically, it was not that long ago researchers believed that fathers had little impact on children's development. We now know that quality fathering from both residential and nonresidential fathers has long lasting effects on children's developmental success. Like the BONDS study, we film fathers and their kids as they grow to identify protective parenting behaviors that can be taught to fathers during stressful

times. Because of remarkably large population-based studies like yours, we will better understand here and abroad how fathers' behaviors with moms, and how fathers' specific parenting behaviors uniquely impact their children's success at home, school, and in later life. More importantly, we will better understand which behaviors can be universally taught to improve the lives of moms, dads, and kids as families. Thank you for your valuable time and information, keep up the good work!

Varm Hilsen,
David S. DeGarmo, PhD.
Senior Research Scientist
Oregon Social Learning Center
Eugene, Oregon

På engelsk bruker vi forkortelsen BONDS om prosjektet *Barns sosiale utvikling*. BONDS står for Behavior Outlook Norwegian Developmental Study.

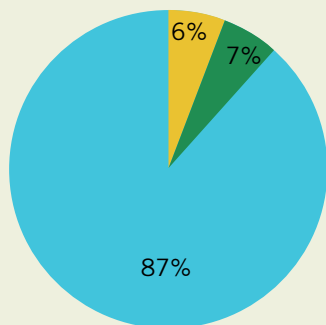
HVA MENER FEDRENE?

Som vi har vært inne på flere ganger har fedrenes stemme i svært liten grad blitt hørt innen forskning om barns utvikling. Derfor er det både stor interesse for, og mangel på, kunnskap om hva fedrene mener. Informasjonen fra de deltagende fedrene i *Barns*

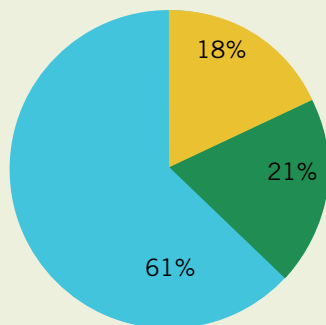
sosiale utvikling utgjør i denne sammenhengen en aldri så liten gullgrube. Her gir vi noen små smakebiter på hva mer enn 700 av dem sier om bruk av TV blant sine 3-åringere – og om hvor ofte barna viser ulike typer sosiale ferdigheter.

...om 3-åringenes TV-titting

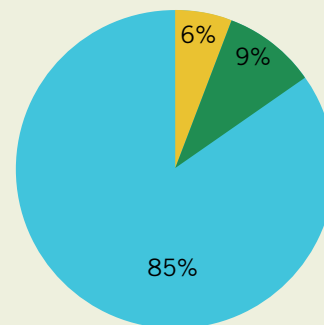
■ Enig ■ Hverken enig eller uenig ■ Uenig

Liker å se på TV

Bruker temaer fra TV når han/hun leker

Snakker om ting han/hun har sett på TV

....om 3-åringenes sosiale ferdigheter

■ Ofte ■ Av og til ■ Sjelden

Hjelper andre barn uten å bli bedt om det

Støtter og oppmuntrer andre barn

Sier tydelig ifra når han/hun synes noe er urettferdig

HVA HAR SKJEDD I 2012:

- ▶ Intervju om skoleforberedende aktiviteter gjennomført i ca. 135 barnehager.
- ▶ Intervjuene i 1. klasse startet opp i oktober.
- ▶ Spørreskjemaer ble levert til alle kontaktlærerne i november.

HVA SKJER I 2013:

- ▶ 5-årsintervjuene fortsetter.
- ▶ Intervjuene med foreldrene til 1.klassingene fortsetter.
- ▶ Planlegging av videre datainnsamling.
- ▶ Fagdager for skolene arrangeres i januar i Drammen og Porsgrunn.
- ▶ Trekning av ny vinner av 10 000 kr i november.

SPRÅKET: ET VERKTØY FOR SOSIAL OG FAGLIG TILPASNING

Språket spiller en essensiell rolle i barns og menneskers liv. Helt fra det første året bruker barn sin språkforståelse, og etter hvert sin språklige uttrykksevne, til å delta i samspill, til å kommunisere og til å tenke. Senere blir også språkevnen brukt for å kunne ta del i det faglige og sosiale i skolen og i arbeidslivet.

I løpet av sine første leveår bruker barn språket til å kombinere det de tenker med det de vil kommunisere. Etter hvert vil de sette sammen utallige ordlyder til komplekse ord og setninger etter et sett av implisitte eller usagte regler. Disse ordene og setningene blir satt inn i en situasjon og en dialog med menneskene rundt.

På grunn av den sentrale rollen språket har i våre liv, har mye forskning vært rettet mot å forstå hva som kan forutsi, fremme eller begrense barns språkutvikling, og hvilke implikasjoner språkferdigheter har for andre ferdigheter og fungering.

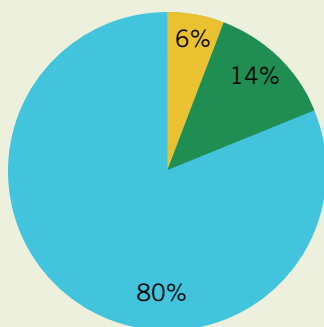
Dette har de siste årene også vært forskningsfeltet til Imac Maria Zambrana, som nå er forsker i *Barns sosiale utvikling*. I juni forsvarte hun sin doktorgrad om barns språkutvikling ved Universitetet i Oslo. Imac og hennes kollegaer brukte mødres rapporteringer om barns kommunikasjon og språk fra Den Norske Mor og Barn undersøkelsen ved Folkehelseinstituttet for blant annet å undersøke sammenhenger mellom barns tidlige språklige og ikke-språklige (nonverbale) kommunikasjonsferdigheter og videre språkutvikling. Studien omfattet 42 517 barn på 18 måneder og 28 107 av de samme barna ved 3-årsalder.

Imac og hennes kollegaer fant at lavt nivå av språkforståelse ved 18 måneder var det som best forklarte sen språkutvikling

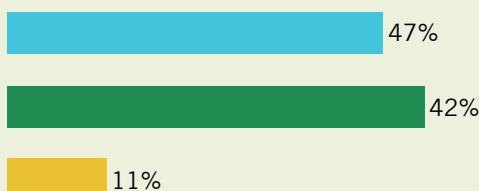
ved 3 år. I studien så de også på barnas nonverbale ferdigheter, og fant at det å være sent ute med å imitere foreldrenes uttrykk og handlinger var et tegn på sen språklig utvikling. Liten bruk av pekegeste (for eksempel for å få noe eller vise interesse for noe) ved 18 måneder hadde derimot ingen unik betydning for senere språkutvikling. Imitasjon var altså viktigere enn pekegeste i denne studien. Dette kan skyldes at pekegeste brukes til å kommunisere generelle beskjeder, mens imitasjon av foreldrene representerer begynnelsen på en symbolsk forståelse for at noe man gjør betyr noe helt spesifikt – noe som igjen er viktig for språkutviklingen.

Samlet sett ble resultatene tolket slik at barns forståelse av både nonverbale og språklige symboler er viktige for utviklingen av språklige ferdigheter. Dersom dette blir bekreftet gjennom videre forskning, kan denne kunnskapen bidra til tidlig identifisering av barn med behov for oppfølging, men også generelt til forståelsen av barns språkutvikling.

I *Barns Sosiale Utvikling* vil vi nå se videre på hvordan hjemmemiljøet og barnehagen sammen bidrar til utvikling av språk hos barn, og hvordan språkutviklingen i førskolealderen er relatert til senere sosial og faglig tilpasning i skolen. Informasjonen vi får fra dere og skolene er helt unik og vil bidra til at vi kan studere slike sammenhenger.

Fedrene begrenser TV-titting

Viser at han/hun ser at andre er redde

Imac Maria Zambranas doktorgrad ble støttet av ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering med Extra-midler, gjennom Afasiforbundet som søkerorganisasjon.

Referanse:

Zambrana, I. M., Ystrom, E., Schjølberg, S. and Pons, F. (2012), Action Imitation at 1½ Years Is Better Than Pointing Gesture in Predicting Late Development of Language Production at 3 Years of Age. *Child Development*. doi: 10.1111/j.1467-8624.2012.01872.x

VINNER AV LOTTERIET!

November har som vanlig vært grå og regntung denne høsten, og det er ikke til å stikke under stol at det hjelper på humøret når man får en telefon med følgende beskjed: Dere har vunnet 10 000 kr!

Hyggelig overraskelse

Og det var nettopp det Nora Larsen fikk beskjed om da intervjuer Hege Gressli i *Barns sosiale utvikling* ringte. Etter å ha summert seg litt, svarte Nora gjerne på noen av Heges spørsmål – som denne gangen var av en litt annen karakter enn de Hege vanligvis stiller deltakerne i *Barns sosiale utvikling*.

– Hva tenkte du da du fikk høre at du hadde vunnet 10 000 kr?

– Det var en hyggelig overraskelse rett før jul, svarer Nora. – Jeg hadde glemt at dette var mulig, men det er veldig gøy å bli trukket ut blant så mange deltakere. Jeg kan ikke huske å ha vunnet noe siden jeg var liten jente.

– Det blir nok noe mer under juletreet i år, fortsetter hun. Hun forteller at de gjerne vil bruke pengene til noe fornuftig, men at dette samtidig er en god mulighet til å unne seg litt ekstra!

– Først vil jeg sette pengene i banken til vi har tenkt oss godt om. Det er mye vi trenger, men jeg vil gjerne at vi kan bruke pengene til noe ekstra som hele familien kan ha glede av. Kanskje vi kan bruke noe til en tur, også tenkte jeg at en sliten småbarnsmor kunne unne seg en time til aromaterapi. Dessuten har vi planer om å gifte oss det nærmeste året, røper Nora.

– Pengene kommer godt med til det også. Egentlig er det litt uvirkelig, vi er jo en helt vanlig familie og da kommer 10 000 kr godt med!

Lærerikt og bevisstgjørende

Å delta i en omfattende studie som *Barns sosiale utvikling*, kan være slitsomt for mødre og fedre som må sjonglere tiden sin mellom barn og jobb og hjem og fritid. Nettopp derfor synes vi det er hyggelig å kunne gi noe tilbake. Men det er også interessant for oss å høre hva man som deltaker tenker om å være med i et slikt stort prosjekt. Og nettopp det passet Hege på å spørre Nora om.

– Det har bare vært positivt å delta! Jeg jobber selv i et yrke der forskning er viktig, og derfor ser jeg det som viktig å bidra der en kan bidra, forteller hun.

– Det har dessuten vært både lærerikt og bevisstgjørende for sosialiseringen av egne barn, fortsetter Nora, før hun trekker inn samfunnsperspektivet. – Det oppleves samfunnsnyttig samtidig som det har gitt en egenverdi til familien. Jeg synes det er veldig fint at studien fortsetter inn i skolen. Det er viktig å følge disse barna over tid og se på barnearenaens betydning for ungdomstid og videreopplæring – langtidseffektene er interessante!

Nora og Aron på tur.

Maria Therese Otterdal Kleven

Jeanette Oterkiil

Henriette Borchgrevink-Vigeland

Maria er ny intervjuer, mens Jeanette og Henriette er tilbake som intervjuere i *Barns sosiale utvikling*.

**TUSEN TAKK FOR INNSATSEN!
VI ØNSKER DERE ALLE EN GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR!**